

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vakar L. könyv- és papírkereskedése Csikszereci, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 20.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszőbbban számítottaknak Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
--	---	---	--

Az iskola és az élet.

Csikszereci, 1912. szeptember 10.

Alig küldi az ős elöhrököit: a gyengéden suhogó szellőcskéket, melyek serényen kopaszítják a fonyadt faleveleket, máris megnyílnak az iskola kapui, beengedve azokba a tanulni vágyó ifjúságot.

Iskola és élet; mennyi elválaszthatlan kötetők fűzi e kettőt egymáshoz és mégis, mennyi ideig elsimítatlan ellentét mutatkozik közöttük.

Az iskola hivatása, hogy előkészítsen az életre. — Ez a fő és csaknem egyedüli hivatása, melynek szükségességét soha annyira nem éreztük, mint éppen a mi korunkban, hol a tudás nélkülözhetetlenné vált. Ennek a hivatásának azonban, a pedagógiának évszázadokon át végbemenő fejlődése dacára, még mindig nem felel meg kielégítően.

Sok mindent tanítanak az iskolákban „az általános műveltség elsajátítása” cégre alatt, amire a gyakorlati életben szükség nincs és ezáltal módfelelt szaporítják a tananyagot, amelyet a fejlődésben levő agy kénytelen befogadni, amire az fiaiku-na szerint a tulnyomóan legtöbb esetben képtelen; ellenben még ennél is sokkal több az, aminek tudása az életben feltétlen szükséges, de az iskolában nem tanítanak.

Igaz, hogy sokat, nagyon sokat javítottak a tanítási rendszeren. De arra a meggyőződésre mégsem tudnak fanyarodni még legjelesebb pedagógusaink sem (sőt éppen ők legkevésbé), hogy itt már semmi reparatura nem segít, hanem a régi tradíciók elvetésével, teljesen új, a mai viszonyoknak mindenben megfelelő tanítási rendszert kell bevezetni.

Csak a legszembeötlőbb példát említhetjük, mert egy cikk keretében lehetetlen a mai tanítási rendszer összes anomáliáit felsorolni. Ez a gimnáziumaink lidérenyomása: a latin nyelv. Értelmezhető, hogy aki pap, orvos vagy ügyvéd akar lenni, egyéb, a latinnal mindenesetre fontosabb tantárgy mellett, még valami latint is tudjon. De hogy erre a leendő hivatalnoknak oly mulhatalan szüksége legyen, hogy gyengébb tudása miatt pályafutásának egy egész évét elveszítse, azt már igazán érteni nem lehet. Tegyük fel, (s ezt jogosan tehetjük fel, mert ezer meg ezer eset van rá), hogy a szülő a gimnáziumot végzett gyermekét a gimnáziumba iratja be, helyesen úgy okoskodván, hogy mai rendszerünk szerint a gimnázium ugyszólván minden értelmeségi pályára képesít, de egy-két év után, amikor gyermeke egyénisége, tehetsége határozottabb, könnyebben felismerhető alakot kezd ölteni, a kereskedelmi pályára kérészi őt. Hiszen a mai világban a kereskedői pályának ígérkezik a legszebb jövő. Igen ám, csak hogy a gyermek sehogysem tudja bevenni a régi, már nem is porladozó, de a Nirvánába eltűnt rómaiak ékes nyelvét. A tetterőben dusszadó, minden

képpen életrevaló ifjunak ezért reményteljes életéből egy évet kell áldoznia, mert a második, vagy harmadik osztályban latinból megbukván, csak egy évvel később végezhető a negyedik osztályt, amelynek sikeres levezését a kereskedelmi iskolákban megkövetelik. Élete további folyamán aztán az a megbecsülhetetlen haszna háramlik ebből rá, hogyha egyik adósa megtartja a pénzt, helyesen tudja konjugálni az „amo“-t — (Vagy tán régesréggen elfelejtette!)

Erre nem fogadható el az a válasz, hogy hát miért küldik a kereskedelmi pályára százt gyermeket a gimnáziumba? Tíz éves korban még legtöbbször lehetetlen a gyermek képességeit, hajlamait helyesen megítélni, s azzal, hogy a flut real- vagy polgári iskolába küldik, elvonják őt attól a lehetőségtől, hogy később a tudományos pályák közül az ugynevezett humanissat választathassa.

Legyen ez az egy példa a sok közül elég annak beigazolására, hogy tanítási rendszerünkön csak gyökeres újítás segíthet. A sok toldozás-foldozással ezen a téren megfelelő eredmény nem fogunk elérhetni.

Ünnep után.

Hogyan irtak rólnk? Nem érdektelen végig bingészni a vidéki, sőt még inkább a fővárosi lapokat, hogy miként vélekedtek a székely kongresszusról. Sajnos a magyarság megmentését fennhangoztató újságok non tartották érdemesnek elküldeni tudósítójukat kongresszusunkra. Ezért fővárosi lapjainkban alig jelent meg több, mint egy hír, hogy ekkor és ekkor itt és itt volt egy kongresszus, melyen beszélték ezek és ezek.

Annál jólesőbb, hogy oly előkelő lap, mint a „Budapesti Hirlap” kimerítő tudósítást hoz gyűlésünkről. A magyarság ügye mindig szent volt a „Budapesti Hirlap” előtt, nem csodálkozunk hát rajta és éppen ezért közöljük a csikszereci székely kongresszusról adott híradását egész terjedelmében:

Tizedik esztendeje, hogy a Székely Társaságok szövetsége évről-évre más városban rendez összejövetelt. A legelső 1909-ben Tusnádon, azután a nevezetesebbeket Szamosújváron Debrecenben, Székelyudvarhelyen, Gyergyószentmiklóson, és most, a múlt héten a székelység szívében, Csikszereciában, ahol erre az alkalomra mintegy háromszáz főnyi vendég sereglett össze a kongresszusi előadások hallgatására s a tanácskozásban való részvételre. Az ünnepi díszit öltött városka szállói természetesen nem lettek volna képesek ennyi idegen befogadására, — az egyetlen nagyobb helyiség, a Vigadó, éppen szekvesztrum alatt van, de ritka idegen is volt az, aki szállóba juthatott volna. A város közönsége élén Ujfalussy polgármesterrel a vasutnál várta és vitte magával az érkezőket s nem volt olyan háza, a legszívesebben ellátott vendégszállás ne lett volna. Harminckét székely társaság képviseltette magát kétnázhatvan két tagjával, nemcsak Erdélyből, de Kassáról, Bajáról, Debrecenből, Szegedről, Nyiregyházaról és Buda-

pestről is. Külön ünneplés és kiváltság: szeretet övezte a budapestieket, akik jobbára iparosok, munkások lévén, hónapokon át megtagarított filléreiket tették össze, hogy egy napot tölthessenek hazájukban s erre az utra magukkal hozták a bukaresti Szent István-Egyesület nemzeti lobogóját is. Van közöttük nem egy, aki tíz év óta minden kongresszuson részt vett, s általában a kongresszusi tanácskozásnak nagy közreműködője volt, amely körül Csikszereciában rengeteg számmal csoportosult a vármegye és a város intelligenciája, papsága, tanítósága és a birtokos osztály.

A város legnagyobb terme, a katolikus gimnázium gyönyörű palotájának csarnoka már kora reggeli órákban zsufolásig megtelt közönséggel. A karzatokon díszes és előkelő hölgyközönség virított, a toaleteknek olyan pompájában, mely egyenesen meglepő a határszéli városkában. Az idegen csakhamar megállapíthatja, hogy a csikszereci hölgyek utolsó divatu korszaklmei Budapestben készülnek. Aki Brassóban dolgozott, az már nem is egészen divatos itt Csikszereciában, hol a jómód jele szembeötlően mutatkozik lépten-nyomon. A kongresszusi emelvény mellett kivont fringival álló megyei huszár díszruhája olyan volt, hogy egy külföldi generális megirigyelhette volna, Csikmegye az ország egyik leggazdagabb, de sajnos, legnéptelenebb vármegyéje, ahol igen sokat áldoznak közcélra, iskolára, templomra, újabb ipari ösztöndíjra, 1902. év óta tíz év alatt huszonegy millió korona folyt be csak az erdőeladásokból.

Az első, a tusnádi kongresszus után változáson ment át a Székely Társaságok munkaprogramja, de vezetősége is. A társaság célja reálisabb, a megnyilvánuló közszükséglet aktualitásához alkalmazkodóbb lett. A vezetőség sorából ma már hiányzanak Ugron Gábor, Tibád Antal, akinek szereplése nevezetesen, és emlékezetessége tette az 1909. összejövetelt. Az elnöki székben, a székely-társaságok szövetségének elnökségében a székely ügyeknek egy kitünő, fúradhatatlan munkásságu ismerője, egy nemesszivű, generózus székely uriember, a kufsteini börtönben szenvedett Deák Farkasnak méltó rokona, Deák Lajos tanfelügyelő ül. Sok derék közkatonája dolgozik mellette a társaságnak, kivált papok, tanítók, az oláhság övezte falvakban megannyi őrtállója a magyarságnak, a számuk folyton szaporodóban. Annál elszomorítóbb, hogy a székelyföldi orszgyűlési képviselők közül csak Kállay Ubul és Györfly Gyula jelentek meg.

Az elnök körül ott láttuk Gyalóky Sándor főispánt, Koós Mihály miniszteri osztálytanácsost, a székely kirendeltség vezetőjét, a vallás- és közoktatásügyi és a földmivélségi kormány képviselőtében, Mikó Bálint ny. főispánt, Benedek Sándor közigazgatási bírót, a budapesti Székely Egyesület elnökét, Eszedek Eleke, Hermann Antal főiskolai tanárt, Tauszig B. Hugót, az Agrárbank marosvásárhelyi igazgatóját, Nagy Endrét, a marosvásárhelyi Szechenyi István felsőkereskedelmi iskola igazgatóját, Székely Ferenc máv. felügyelőt (Debrecen). A székelyföldi főispánok közül Haller János gróf, Udvarhely, Marostorda, Marosvásárhely főispánja jelentette be részvételét, de gyengélkedése miatt nem lehetett jelen székely vérei összejövetelén, s így táviratban küldött üdvözlét. Zugó éljénzés tört ki Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter üdvözlő táviratának fölolvásásakor, ki is meleg

hangu táviratban kérte Isten áldását a Székely Társaságok hazafias és hasznos működésére. Az üdvözlések sorából előkelő tartalmával és melegségével még a Széll Kálmáné magasított ki. Üdvözlő táviratokat küldtek Sebess Dénes kuriai bíró, Gál Sándor dr. képviselő, Dózsa Ferencz törvényszéki elnök (Torda) Árkay Károly, az Országos Közművelődési Egyesület elnöke, a beszercei Székely Társaság, stb. Erdély magyarságának szíve összedobbant ezen a napon.

Tudni kell, hogy a görög-katolikus magyar püspökség ellen éppen Csikmegyében folytatja a leghevesebb küzdelmet a nemzetiségi igaztás, melynek lidérenyomása alól ez az intézmény negyven ezer lelket szabadít föl. Ez az igaztás magyarozza meg a kongresszus elején kitört parázs tüntetést. Amikor Deák Lajos elnöki megnyitóját a románokat említette, a csikmegyeiek padsoraiban tomboló kiáltás zúdult föl:

— Nem románok azok, oláhok!

És végig a kongresszuson, a hányaszor az előadók románokat említették, folyton megújuló közbekiáltás követelte az oláh elnevezést, úgy hogy végül is az összes előadásokból törölni kellett a román nevet.

Deák Lajos elnök megnyitóját különben összefoglalása volt a Székely Társaságok eddigi elévgett és ezután elvégzendő munkájának. Ezekből a társaságokból indul ki a földmivélségi miniszter kirendeltség, a székely körvasut, a görög katolikus magyar püspökség agitációja, az utóbbi Ferenczy Géza országgyűlési képviselőnek a szamosújvári kongresszuson tartott előadásából. Ezek a ma már megvalósult intézmények, hogy egyéb sikerekről ne tegyünk most említést, bőven igazolják a Székely Társaságokban folyó társadalmi mozgalmak nemzeti jogosságát a jövőre nézve is. Az elnöki megnyitóját a görög-keleti magyar püspökség, a kereskedelmi minisztérium székely földi kirendeltségének fölállítását, a Csikszereci—Madéfalvi vasuti csatlakozás keresztül vitelét, a fejlődésképtelen kis községek egyesítését tűzte ki s elsőrangban fontosnak tartja legalább öt kőfaragó-iskola létesítését. A mostani rablógazdálkodás folytán, mely már feltartóztatatlan belátható időn belül a székelyföldi erdők fája, a nép jelenlegi keresetének főforrása ki fogy. A fakszarak után csak a kőorszák, a kő és márványbányák dus kincseinek értékesítése, de kivált földolgozása adhat kenyeret Csikmegye népének.

Zakariás János előadása. A székelykérdés és a pénzüntézetek egy erősen elterjedt téves hit hamis alapjait ingatta meg, statisztikai adatokkal bizonyítva azt, hogy az erdélyi oláh pénzüntézetekkel szemben a magyar pénzüntézetek inferioritása csak mese, a melyet a sok törpe bankon felül az Albina nagyon erős terjeszkedése igyekszik valóra váltani. Zakariás adatai szerint Erdélyben minden egyes lélekre esik a magyarság között 217. a szászok között 536, az oláhok között 47—48 korona bankbetét. Ezzel szemben a magyar pénzüntézetek a múlt esztendőben tizta jövedelmükből 2, a szászok 20, az oláhok 5.23 százalékot áldoztak köz- és kulturcélra. Dicsérettel kivétel a kolozsvári és marosvásárhelyi Közhasznú Takaréks. Ez a két intézet tizta jövedelmük 23 százalékát adta közcélra. A felelkek való bánásmód, a pénzüntézetek vezetői szakképesítésének fontosságát méltatta meg Zakariás

MÉRNÖKI IRODA

bányászat, föld- és erdőmérések, ut, vasut, kötélpályák, ásványvizek, bányagépek, FÖLDGÁZVEZETÉS stb.

Balás Jenő okl. bányamérnök

Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 15. szám, I. emelet.

előadása, tanulmányos, sokszor elszomorító összehasonlítás kíséretében. Végül pedig határozati javaslatot nyújtott be arról, hogy az erdélyi pénzügyi intézetek nagyjából közül néhány a kormány támogatásával jelszóloglevél kibocsátására jogosult intézette felterjesztések, mert a nemzetiségi pénzügyi intézetek térhódításával szemben a verseny csak így vehető föl.

Uj forrást nyitna meg a székelységnek az idegenforgalom hathatós elősegítése idegenforgalmi iroda szervezésével. Egész Erdélyben csak Brassó városa tart fenn ilyen; és a közlekedés hiányainak pótlásával. Erről szólott Hankó Vilmos előadása és határozati javaslata, míg László Gyula iparkamarai titkár Csikmege iparának fejlődését ismertette. A székelyföld iparának jövője érdekében már is történt egy nagy jelentőségű kormányintézkedés, Bóthy László kereskedelemügyi miniszter ugyanis elrendelte a négy székely vármegye iparfejlesztő bizottságainak újjászervezését, László Gyula előadása a kereskedelmi miniszteri székelyföldi kirendeltség érdekében indult mozgalom energikus folytatását kívánta, s az e téren eddig is nagy érdemeket szerzett papság és tanítóság, további közreműködését az ifjúságnak az ipari pályákra való terelésében T. Nagy Imre, a csiki gasda néhány nyomorúságáról szólva, érdekesen ismertette a munkás nép átalakulásának azt a folyamatát, mely szerint a szakmunkás típusa itt is mindinkább fejlődőben van, a mindenhez értő, eszmester székely kézműves pedig kivészóban.

A kongresszus előadásai, javaslatai felültek az egész székely kérdést s így érdemes, jó munkát végeztek abban az irányban, mely a társadalmi agitáció kötelezősége ismeri azt, hogy a kormány által elővezendő földadatokat megjelölje. Az előadók által sokszorosan méltatott földmívelésügyi székely kirendeltség munkája és a kongresszusokkal egyidős, tízéves múltja példa rá, hogy ha a társadalom az utmutatásban teljesíti kötelezőségeit, — a kormány nem tagadja meg támogatását Erdély történelmi hivatásu magyarságától.

Szász Béla.

A kolozsvári jegyző gyűlés.

A községi- és körjegyzők országos egyesülete, az idei rendes gyűlést az addigi szokástól eltérően, nem Budapesten, de kincses Kolozsvár városában tartotta meg, augusztus hó 29-én.

Zajosnak ígérkezett ez a gyűlés s jegyzői körökben már előre jósolták, hogy ezen a gyűlésen még a botrányok sem lesznek elkorláboltok, egyrészt az egyesület vezetőségének magatartása, másrészt a kormányhatalom rideg elzárkózottsága miatt, a jegyzők kívánságaival szemben.

Botrány nem történt ugyan, de annál erősebben nyilvánult meg a jogos kritika egy vezetőség, mint a helyi kormány ellen. — Amast az egyesület helyi gyűlés tartozó s az oly nagy port vert „Erzsébet árvaház” javára

rendezett tárgysorsajáték, valamint a jegyzők érdekeinek lanyha képviselése miatt támadta és csipkedte az egyesület kebelében kialakult ellenzék; emest pedig az egész gyűlés elkeseredése illette, a kongresszuson hozott határozatokból kifolyólag hozza jutattatott memorandumokra adott s igazán kevesebbet mondó leiratáért, nem a legválogatottabb bírálatl.

E két tárgy körül is domborodott ki a gyűlésen jelenvoltak minden érdeklődése, mert a többi tárgyak oly gyorsasággal peregtek le az előadó száján és kezén, hogy az egyszerűságra kivágyott ügyek elintézése, diszkrété válnak akár melyik szorgalmas törvényhatósági gyűlés ama működésének a mikor a községi ügyeket tárgyalja.

Nagyon bosszu volna e cikk keretében ismertetni az árvaház tárgysorsajáték ügyét s különben is ezt a napi lapok már eléggé megsejtették. Az elsőnek helyi jegyzői vizsgálót kert ebben az ügyben eljárása következtetésének megállapítására. A miniszteri leirat az elsőneknek ebben az ügyben való jóhízemű eljárását kétségtelenül megállapította, de megállapította azt is, hogy más eljárásal, helyesebb kezeléssel e tárgysorsajátékból az árvaháznak jutott jövedelme meg lehetett volna kétszerezni. A miniszteri leirat kijelenti, hogy a vizsgálat visszavétel nem állapított meg a így az ügyben a további eljárás az egyesület illeti, lévén az az egyesület belügye. A választmány a tárgysorsajáték ügyben napirendre tért javaslat a közgyűlésnek, aminek az elfogadásával ez az ügy hamar és gyorsan is lett volna elintézve, — de egyik kartára, valószínű egy kis szépség fiastrommal is kívánván szolgálai bizalmat szavazni javasolta az elsőneknek. Az ellenzék tiltakozott a bizalom ellen s a heves vita végén névszerinti szavazást kért. Az elsőnek a bizalmat a leadott szavazatok nagy többségével megkapta s ezzel ennek az ügynek az aktái az egyesület részéről valószínű végleg le is záródtak. Nem érdektelen, hogy ezt az ügyet a tárgysorozat 7-ik pontja alól vétette elő az elsőnek legelső tárgynak. Valjon miért, ha csak nem azért, hogy sürgős volt nagy a bizalom kérdése.

Az ezután következő elnöki jelentéshez Szegedy Albert főjegyző szólott. Tartalmas magas színvonalon álló beszédében foglalkozott a jegyzők összes sereglével s elcsen bírálta, hogy az elsőneknek mire nem terjedt ki a figyelme az elmúlt évben. A tárgysorsajáték tárgyalása alatt s Szegedy beszéde közben zújongó jegyzők mind nagyobb figyelemmel hallgatták a beszédet. A mikor pedig beszédjében Bernát Géza főrendi házi tagnak a méltóságos ház egyik júniusi ülésében elmondott beszédének azon részét tette bírálatt tárgyává, a melyekben a jegyzőket zúgárasznak s működésüket az igazságszolgáltatásra károsnak tartja, — valóssággal magával ragadta az egész gyűlést s beszédét gyakran kellett megszakítani, az általános helyeslés és taps miatt. Ezután foglalkozott a budapesti ügyvédi kamara alelnökének, egy a jegyzők magánjogi képviseletéről szóló nyilatkozatával s különösképp tartja, hogy a nyilatkozat egy olyan embertől jön aki, mint a közigazgatásal anfolyam előadója, az ellenkezőről kell legyen meggyőződve, s hogy a jegyzők az ilyen támadásokkal szemben sehonnán védelemben nem részesülnek.

Többek hosszászóllása után az elnöki jelentés tudomásul vétetve, a közgyűlés áttért

a kongresszuson hozott határozatokra, a helyi jegyzők által az egyesülethez intézett leirat tárgyalására.

Köztudomású, hogy a júniusban megtartott jegyzői kongresszuson hozott határozatokból kifolyólag az egyesület a jegyzők anyagi, közbizalmi és fegyelmű ügyeinek rendezése tárgyában intézett feliratot a helyi jegyzők részére hozta. A hozott határozat s a felirat feltárta az elvisehelhetetlen állapotokat, s kimutatta, hogy a jegyzői kar ezen sérelmek orvoslására tovább nem várhat. A miniszteri leirat az egyesület tagjait, a jegyzőket ki nem elégítette. Hiszen az egésznek a terrorja nem egyéb mint a memorandumokra adni szokott válasz. „Tanulmány tárgyává fogom tenni a sérelmeket és a mennyiben lehetséges, igyekeznék fogok a jegyzői kar összes sérelmein segíteni.” A választmány azt javasolta, hogy az egyesület újabb felirattal forduljon a helyi- és pénzügyminiszter, a házelnökséghez és az országgyűlés valamennyi párt alelnökéhez.

A miniszteri leirat s a választmányi javaslatának előterjesztése alatt a kedélyek annyira izgatottak lettek, hogy csak úgy röpököltek a gunyos, a csipós s általában nemcsak az elégedetlenséget, de az elkeseredést is kifejező szavak.

Bodnár Zoltán jegyző szólott elsőnek a leirathoz. Átgondolt s szóról-szóra megfontolt beszéd volt. Az egész gyűlést magával ragadta a tartalmasságával, melyben élesen bírálta a kormány és törvényhozás nem törődöttségét, a jegyzői kar követeléseivel szemben. Rámutatott arra, vajljk meg öszintén ma már a jegyzői kar nem kis rétegben rokon-szenyvel találkozó tényre is, — hogy az egyesület vezetősége, az egyesület hivatalos orgánuma, nem a kellő eréllyel képviseli a kar érdekeit. Bodnár beszédét nagyon sokszor szakította meg az általános tetzés nyilvánítás, éljenzés és taps s obfektései a gyűlésen jelen volt jegyzőket mint egy embert ragadta magával.

Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a gyűlés a miniszteri leirattal szemben radikális álláspontot helyezkedik s az ígéreteknek nem ül fel többet. A kolozsvári zajos gyűlés itt csucsoodott volna, mert kétségtelen, hogy a gyűlés el fogadja a Bodnár határozati javaslatát, ha Dózsa Endre ca. és kir. kamarás kolozsvármegyei alispán s a kolozsvármegyei jegyző egyesület elnöke utját nem állja a kedélyek további felkorbácsolásának. Mint a következő szónok, ékes beszédjével, tekintélyével s a jegyzői kar iránt táplált állandó jó indulatának hangsúlyozásával kérte a gyűlést, hogy a választmány javaslatát változatlanul fogadja el. A beszédnek meg volt a hatása s miután a következő szónokok elálltak a szótól, a választmány mérsékelt irányu határozata egyhanguan lett elfogadva. A kolozsvármegyei alispáné az érdem, hogy a jegyzői kar még egyszer mérsékelté magát s a már oly sokszor megkísérelt, de eddig célra nem vezető memorandumozáshoz fordult most is.

Ezzel a kolozsvári gyűlés lényegesebb tárgyai elintéztettek s az ezután jövő tárgyakra vonatkozó határozatok gyors egymásutánban peregtek le. Felemlítésre méltó e tárgyak közül, hogy a jegyzői egyesület Budapesti sajtó irodát létesít.

Az egyesület tagjai egy csalótlással gazdagabban mehettek szét az ország minden részében s bírtul vihették honn maradt kar-

társaltnak, hogy marad minden a régiiben, csak a miniszter asztalán leas egy memorandum több. Mert hát, hogy is mondá Szegegy Albert: Flumében minden jól van, az A.Jria csendes! A—s.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés és kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Zakariás Lajos dr. deái kir. törvényszéki joggyakornokot a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróshoz áthelyezte és egyben a gyergyószentmiklósi járásbíróshoz alá szervezett ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

— **Fősorozások Alcsikon.** Folyó hó 2—4 napján tartattak meg a fősorozások a kásonalcsiki járás székhelyén, Csikszentmártonban. Ezzel vármegyénkben az ideai fősorozások véget értek. A felhívottak közül előállott 433 állításköteles; ebből alkalmasnak találtatott 170; segédszolgálatra 3, ami 40%-os eredménynek felel meg és így teljesen kielégítőnek mondható. Érdekes megemlíteni, hogy Menasságról akadt egy 110 cm. magas állítás köteles is, a ki a liliputi törpéhez hasonló és épen 42 cm-rel maradt el a minimális katonamértéktől. A fősorozáson a polgári elnöki tisztet Fejér Sándor alispán akadályoztatása folytán dr. Éltés Gyula töltötte be.

— **As egyház köréből.** Kleid Géza Tusnádról Gyergyóremetére helyeztetett segédlelkézi minőségben.

— **Halálhírek.** A szent István apostoli királyról nevezett erdélyrészi szent Ferenczdi tartomány és a mikházi kolostor szomorúan tudatja, hogy nagyontiszteendő *tusnádi P. Éltés Alajos Gábor* szentferenczdi áldozó pap, házfőnök életének 34-ik, szerzetes éveinek 17-ik, áldozó papságának 12-ik évében, folyó hó 4-ik napján, a haldoklók szentáldozásának újatos felvétele után, hosszas békével türt betegség következtében bekövetkezett halálát. — Mikháza, 1912. szeptember 5-én. Az elhunyt mint az Isten szolgája példaképe volt az erőnynek, a papi hivatásnak, kiváló tehetségével népének tanítója és vezetője. — Nagy csapás mindazokra, akik ismerték, akik hallhatták üdvös tanításait.

— **Lenk Lajos** szállodás 39 éves korában, folyó hó 9-én délelőtt 9 órakor meghalt Csikszerezében.

— **Hodor Jakab** m. kir. postamester, 34 éves korában szívvelhűdés következtében meghalt Csikszentgyörgyön.

— **Házasság.** Venczel József a csikszereai főgimnázium rendes tanára szeptember 8-án vezette oltárhoz Pap Margitot a brassói plebánia templomban.

— **Választás.** A szépvízi örmény szertartásu egyháztanács Vákár József ujmisés papot segédlelkésszé választotta meg.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lukács Antal képeített torna tanárt, a gyergyószentmiklósi főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Grófból főlovász.

— Irta: Kémenes Antal. —

Azóta, hogy Bátyk Tercsi a gyimesi vad-
virág sok süépet hallott Gyimes természeti
szépségeit látogató ifju gróf Telekytól Erdély
metropolisáról, éggett a vágtyól, hogy ő is ana-
nak büvkörébe juthasson. Isten neki! Villant
meg agyában: „az én barátom is boldogak
abban a szép városban, uriasan ültözködnek,
komédiába járhatnak s nem egy közülük már
hivatalbéli urhoz is ment férjhez”. Rám is ne-
vethet a szerencse gondolá magában s egy
szép napon szereteteinek s fatornyos hazájának
bucant intve a metropolisba utazott.

Egyik elhelyező intézetben, hová Tercsi
történetesen tévedt, hogy s hogyan történt
Kili tudná elmesélni, elég az hozzá, hogy
ő a gyimesi látogatónak, a gróf urának as-
kácsónja lett. Életének itteni történetét, az-
szal, hogy szolgált s ezért elvette méltó ju-
talmát, pontot is tehetnék, csakhogy a felsők
tovább nyújtották életitörténetét. Tercsibe, kit
a természet pazarul megáldott a női nem leg
szébb bájjaival, beleeserettett az ifju gróf s így
természetes, hogy a kettőjük közötti válasz-
falnak le kellett omlania.

Tercsi abból, hogy a gróf nem egyszer
rajta feledte szeméit, sejtethette, hogy őt sze-
retti... Amiről különben meggyőzte első ottani
névnappe is, mely alkalomból egy szép vi-

rágcsokorral és egy emlékgyűrűvel lepte meg
a gróf. Az öavegy grófné, kik egyik erdélyi
magnás lánynak szánta fiát, mit sem sejtett
az intimitásról.

Tercsi s a gróf boldogan éltek napjalkat s
a képzelet gyorsaságával nyelte el az idők
végtelen oceanja. Azalatt a pár év alatt mit
az emlékezet örökre beirt síveikbe, nem tör-
tént világraszóló esemény, mennyiben Verne
álma a világfelfordulás valóra nem vált, a
föld fiziológiája sem változott meg egy
újabb epocha révén, s talán az erkölcsj vi-
lágrénd pillérjei sem rendültek meg... Annyit
azonban mégis feljegyzett a krónika: hogy
Tercsi egy szépséges ifjunak adott életet...

Ez a kis historikum fordulópontja lett
Tercsi és a gróf életének.

Az ifju gróf anyja óhaja s magnás származása
imperativusára hallgatva, a régebben kijelölt
báró Bornemissza Babának esküdt örök hű-
séget. A kis teremtés pedig a város egyik le-
lenchárása került... hol atyja az édes apal-
örömöktől üzetve hű titokban is de felkereste
néha-néha szerelutetes kis fiát... A gazdagon
jutalmazott Tercsi a gróf jóvoltából egykori
gazdasági ispanjának Szentgyörgyi Elemérnek
lett hitvese, — kivel egyik székelyföldi falu-
ban manapig is csendes boldogságban éli
napjait. Boldogságát caupán az savorja néha-
néha, hogy férje, ki időközben nyomára jött
adnak, hogy ő egy magnás ifjunak mostoha
atyja az időközben felserdült Elemért szigo-
ruan izolálja a szűlei hástól... Ha mostoha

atyja elis taszította Elemért magától, az édes
atya aziv nom vonta meg töle melegét; elki-
sérte őt a lenchástól távolabbra is, hova a
sors bányta-vetette, hol mostoha atyja Szent-
györgyi Elemér nevén hivatására nézve mint
pékaegéd áldogált jóideig míg végre a vélet-
len napfényre nem hozta, hogy a pókmester
segédjének Elemérnek magnás vér kering
ereiben...

Az inkognitó történetét abban összegezhe-
tem, hogy Elemér atyjától kapott, nem eléggé
gondosan őrzett leveleinek egyike elkallodván
történetesen a pék főnök kezébe került, ki az
ismeretlen nem közönséges vonásu sarokból
tudta meg, hogy alkalmazottja Teleky Elemér
gróf. Szalay pékmester a vidéki iparos pártal-
lanságával, ki a nagyvárosi, illetve magnás
élete titkaiból a maga naly müljében édes
keveset, vagy éppenséggel semmit sem leshe-
tett el, egyik alkalommal ráfordott Elemérre.
„Micsoda hitványaság, széhiámsóság, hogy ön
ánévev szerepel nálam. Mire Elemér édes
atyja kérése szemelöttartásával, hogy a kipa-
tánt titok a köztudatba ne dobódjék, s hogy a
méltatlanokdó főnök sziviharját lecsillapítsa,
elmesélte neki engesztelő hangon, élete gené
sisét, történetét amit est atyjától tudta. A
könnyűvérű és legyekedő Elemérnek, mint
oly sok másnak nem volt inyére a saigoru
disciplina, s mert a studiumok közül a latin
nyelvnek regulái rideg hieroglifik gyanánt
hatottak rá; atyja akarata ellenére az isko-
lának Isten hozásdott mondott s a kenyérrü-

tés mesterségére adta fejét. Amint azonban
serdültebb kort ért el s ambiciói is mint
aféle magnásnak izmosodni kezdtek, eddigi
hivatásával szakított, s atyja meghívására ana-
nak udvarában idegen képében felcsapott fő-
lovásznak.

A grófi udvarnak eme titkáról az apán s
fián kívül nem tudott senki. Az azonban az
udvar személyzetének értelmesebb elemei
előtt nem egyszer feltűnést kellett, hogy a
gróf ur Elemérrel szemben mindig gyöngé-
debb volt. Ez valamint az a körülmény, hogy
a főlovász feltűnően a gróf ur saját képét és
hasonlatosságát hordta, az udvarban nem egy-
szer találgatásokra adott alkalmat.

Elemér eredetét az udvar előtt mégis ho-
mály fedte. Származásának mítentjét csak
a természet sejtette, mennyiben örök törvénye
nem tagadhatta meg önmagát.

A gróf és főlovásza között annyira feltűnő
volt a hasonlóság, az átröklés tana beszédes
jeleit annyira beirta Elemér arcvonásaiba,
hogy az antropologus bizonyára az első tekin-
tetre ráismert volna Elemér grófi származá-
sára. De minthogy az antropologus bizonyára
fel nem fedt az udvar avatatlan elemei elől
az érdekes származás mítentjét; Elemér fő-
lovassága, genezise, eddigelé a grófi udvar
titka, s talán az is fog maradni.

— **Eljegyzés.** Mikolits Irénke és Vas Sándor jegyesek, Baja, Gyimes.

— **A fogyasztási szövetségek megoszlása Magyarországon.** A Hangya kötelekben az időszerint 1179 szövetség működik, amelyek rendkívül változatosan vannak megoszlva az ország egyes vármegyéiben. Három vármegyében még ma sincs fogyasztási szövetség, ugyanint Liptóban, Árvában és Máramarosban. Ez utóbbi vármegyében azonban mintegy 70 hitelszövetkezeti áruaktív működik, amelyek szintén nyereskedés nélkül látják el a községek lakóinak a fogyasztását. Legtöbb szövetséget van Bihar vármegyében. Összesen 100. A többi vármegyékben a szövetségek megoszlása a következő: Abauj 47, Arad 16, Bars 33, Baranya 2, Bács 1, Bereg 11, Békés 17, Borsod 40, Csanád 5, Csongrád 6, Esztergom 12, Fehér 10, Gömör 33, Győr 4, Hajdu 5, Heves 57, Hont 29, Szolnok 21, Kraszszőrény 5, Komárom 10, Nógrád 49, Nyitra 48, Pest 38, Puszony 52, Sáros 5, Somogy 11, Sopron 37, Szabolcs 17, Szatmár 31, Szigetváros 29, Szepes 15, Temeš 4, Torontál 6, Tolna 3, Turóc 13, Ugocsa 3, Ung 13, Vas 4, Veszprém 6, Zala 12, Zólyom 22. Alsófehér 6, Besztercenászd 7, Brassó 8, Csik 19, Fogaras 5, Háromszék 30, Hunyad 1, Kisküküllő 1, Kolozs 21, Murostorda 54, Nagyküküllő 7, Szeben 2, Szolnokdoba 5, Tordaaranyos 9, Udvarhely 41, Trencsén 30, Moson 2, összesen 1179. Ebben az esztendőben 93 új szövetséget kezdte meg a működését, ezek közül is legtöbb Bihar-megyében, ahol 14 és Marostorda vármegyében, ahol 13 új fogyasztási szövetséget nyit meg.

— **Értesítés.** Értesítem a „Csikmgyei Általános Tanítóegyesület” azon tagjait, akik az 1912 évi június hó 1-én tartott közgyűlésen résztvettek és uti számláikat még nem küldötték be, hogy folyó hó végén uti számlák nem lesznek kiegyenlítve. Az *elnök.*

— **Honvédkiegészítő parancsnokság Csikszereében.** Megbízható katonai körökből veszik a hirt, hogy egy éven belül Csikszere honvédkiegészítőparancsnokságot kap. Ennek felállítására az új szervezéssel van kapcsolatban, emennyiben tizenkilenc új honvédkiegészítő szerveznek s minthogy Székelyudvarhelyen honvéd legénység nem állomásozik, biztosra vehető, hogy a programmba felvett új honvédkiegészítő Csikszere fogja kapni. A parancsnokság áll egy alezredest vagy őrnagyból, egy századosból, két főhadnagyból és két tagból álló segéd személyzetből (örmszter.) Az új parancsnokság létesítése városunk újabb haladását jelenti.

— **Kérem ismételtén is a „Csikmgyei Általános Tanítóegyesület” i. t. tagjait sziveskedjenek velem mielőbb közölni: ki-ki, mely más egyesület, fiókkör, stb.-nek tagja?** — Szükség erre azért van, mert e nélkül az ország szövetségi tagdíj összegét megállapítani sem lehet; már pedig a befizetési idő is régen elmúlt. Az *egyes. elnök.*

— **Tusnádfürdő új elnöke** címmel kapcsolatosan mult számunkban a fürdő-igazgatói állás betöltéséről is megemlékeztünk és téves információ alapján közöltünk a pályások között Albertini Géza nevét. A mint most illetékes helyről értesültünk Albertini Gézát a szövetséget tekintélyesebb tagjai szólították fel az igazgatói állás vállalására, aki különböző a fürdő fejlődését célzó berendezések eszközöléséhez követte elhatározását. A folyó hó 8-án tartott közgyűlés alkalmával a jelen voltak 131 szavazata közül Albertini Gézát 118 szavazattal választották fürdő-igazgatónak, elnöknek pedig pávai Vajna Istvánt. Igazgatói tagok lettek: Dr. Künle Tivadar, dr. Csizsér Miklós, Pap András, Ferenczy Béla, dr. Blaga József és Aronohn Rudolf, felügyelő-bizottsági tagok: Benze Zsigmond, dr. Kardos Albert és dr. Kónya Vilmos.

— **Tanítók, mint általánosok.** A közös hadseregnek az eddigi szokástól eltérőleg, a közös hadügyminiszter az általános elkötelezési tanfolyamának vezetését a jövőben nem tiszteltre, hanem erre a célra kiválasztott polgári tanítókat akarja bízni. A kiképző tanfolyam három hónapig tart, heti 12 órában. A tanfolyam a katonai szaktárgyakat kivéve, az általános közismereteket magában foglaló anyagot öleli fel.

— **Értesítés.** A csikszereai iparos- és kereskedő-tanács iskolában a beiratások folyó hó 13-14 és 15. napjain eszközöltetnek, délután 3—5 óráig. A rendszeres tanítás 16-án veszi kezdetét. *Igazgató.*

— **Sürgyetik az adók behajtását.** A pénzügyigazgatóság körrendeletet intézett a községek előljáróságaihoz és Csik szere d a város adóhivatalához, melyben tekintettel azon körülményre, hogy az 1912. évi állami adók kivetése befejezését nyert és a mezőgazdasági termények jó részének betakarítása és értékesítése következtében a gazdaságosság oly helyzetbe jutott, hogy fizetési kötelezettségének minden nehézség nélkül megfelelni képes, elérkezettnek jelzi az időt arra, hogy a községek, illetékek, hadmentességi díjak és azok módjára behajtandó másnemű követelések az eddigieknél fokozottabb mérvben leendő beszedése iránt a törvényes intézkedések megtételese. A körrendelet szerint mindazon adózók, kik a folyó évben esedékessé vált adó-illeték, hadmentességi díj és a községek módjára behajtandó más tartozásokat, nemkülönben a mult évekről fennmaradt hátralékokat be nem fizették, amennyiben eddig nem történt volna, az 1883. évi XLIV. t. c. 55 §-a rendelkezéséhez képest, tartozásaiknak 8 nap alatti befizetésére azonnal megintendők és pedig általában a helyi szokás szerint hirtetmény, kidobolás, vagy kiküldetés útján és azonkívül azok, kiknek évnegyedi tartozásuk 6 koronánál nagyobb, vagy illetékekkel tartoznak, egyenként írásbelileg. Azon adósok ellen, kik hátralékaikat a megintásban jelzett 8 napi határidőn belül nem fizették be, az idézett törvény 56 §-a rendelkezéséhez képest a zálogelési eljárás haladéktalanul alkalmazandó. A zálogelési eljárás kiterjesztendő a községi adókönyvekre, a m. kir. adóhivaltól vett kimutatások, nyilvántartási jegyzékek alapján az egyenes adó, bélyeg- és jogilleték, hadmentességi díj, birtokrendezési költség, iparkamarai illeték és egyéb az egyenes adók módjára behajtandó összes kincstári és köztartozásokra. Minthogy pedig a kincstári tartozások sikeres behajtásának főbiztosították a zálogolásnak teljes szigorú és a törvény szabályainak megfelelő keresztültelke képezi, meghagyja és elvárja ezt a hatóság, hogy ezen eljárásban egyrészt kellő szigorú és részrehajlatlanagot, másrészt pedig kellő tapintatot fog kifejteni, hogy egyrészt egy hátralékos se hagyassék ki, másrészt föllesz a zaklatások által, elkerülhető panaszokra ne szolgáltatasson okot. Ha a zálogolás alapját képező kincstári tartozások a foglalatást követő 15 nap alatt be nem fizetnek és a foglalt tárgyakra tulajdonjogi igények be nem jelentetnek, az árverési eljárás vendő fogantatja. Az árverési határnap kitűzésénél figyelem fordítandó a törvény 67 és 68. §-aira, nevezetesen, hogy azon határnap a foglalatást követő 15 napi határidő lejártá után 30 napi időköz meg ne haladjon, másrészt pedig az árverési határidő az árverést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb a törvény 68 §-ában megjelölt módon közhírré tétessenek. Végül felhívja a rendelt, hogy az 1883. évi XLIV. t. c. 36. §-ának d) pontja rendelkezéséhez képest a községnél adózók kis könyvecskéit azonnal szedje be, azokban a f. évre kivetett adókat tüntesse föl a megtörténte után az adókönyv, azonnal kézbesítse.

— **Folyó hó 15-én vasnap d. u. fél 2 óráig este 9 óráig az Orbán-féle gyogyászter lesz nyitva.**

— **Gyilkossági kísérlet.** Kovács László szarhegyi illetőségű egyen augusztus 26-án délelben Horváth Sándor, dítróhadosi lakost Salamáson megtámadta és forgópisztollyal négy-szer reálott. A golyók szerencsére célt tévesztettek, úgy hogy Horváth a gyilkos merényletből sértetlenül menekült. A merénylet a csendőrség letartóztatja és a gyergyószentmiklósi járásbírósnak átadta.

— **Új leánynevelő intézet.** A „Notre Dame de Sion” francia congregáció 1912. évi szeptember hó 25-én Alsóbüdösön (Brassó mellett) leánynevelő-intézetet nyit. Az intézet egésszéges fekvése, modern, előkelő berendezése és felzárkózása és a kongregáció képzett tanerői teljes biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy az előkelő családok leánygyermekéi mindast elfogadják sajátítani, amire egy előkelő család gyermekének szüksége van. A tanítás nyelve magyar, német és francia, a társalgási nyelv pedig kizárólag csak francia. Ezen felül zene, festés, rajz tanításban is részesülnek a növendékek. Az intézet költsékeibe 6—18 éves leánygyermekek vételnek fel. Egy-egy növendék után egy iskola évre 1000 korona fizetendő. Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatósnak. (Congregation de Notre Dame de Sion. Alsóbüdös, (Brassó mellett).)

— **Hogyan lehet a vamból fiatal.** A fővárosban most általános bészéd tárgyat képez a Rákóczi ut 16. számú volt „Fehérlő” épületének feltűnéskelő átalakítása. Ezen 96 éves elavult szálloda épület a fővárosban és vidéken előnyösen ismert Egerváry Géza szállodás 100 nap alatt átvarázsolta egy tündérpalotává, és abban oly pazar berendezésű termeket és parkettás aszókat teremtett, hogy e téren az eddig nyújtott minden kényelmet és fényt túlszárnyalja a szálloda előkelő ferve, a létesítet gyönyörű köcső Hall, a pompás aszóban remeknél-remekbntur, azokban minden technikai vívmány, önműködő ébrenszó készletük, hideg, meleg víz mosdók, központi fűtés, szóval minden ott levő helyiség egy fiatal úde leányt tüntet fel a volt vén asszonyág helyén.

— **Régi bűn.** Egy annak idején sok aszóbeszédre alkalmas adott gyilkosság rejtélye-

ről hullott le a lepel a napokban. Körülbelül tizenegy év előtt ugyanis Tamás Antal tekerőpataki lakost az uton agyonlőve, holtan találták. Az akkor megindult nyomozás adatait két testvér gyanúsították, kik ellen a látászat szerint oly nyomós bizonyítékok merültek fel, melyek letartóztatásukat vonták maguk után. Az egyik kazonban ugyanis egy löfegyvert találtak elrejtve, mely a testvérek egyikének tulajdonánál ismertett fel. A két gyanúsított testvér majdnem egy esztendőig volt letartóztatva, míg végre kiszabadulhattak. Most, tizenegy év múlva Timár István tekerőpataki lakos halála után hullott le a rejtélyes gyilkosságról a lepel. Timár István felesége ugyanis férje halála után feljelentette Tamás János tekerőpataki lakost, hogy ennek felbujtására lőtte agyon annak idején férje Tamás Antalt, Tamás János testvérbátyját. A gyilkosság elkövetéséért Tamás János 50 forintot ígért Timár Istvánnak, de csak husz forintot adott meg. A bevezetett újabb vizsgálat alkalmával Tamás János bevallotta szörnyű bűnét, mire letartóztaták. Hogy Timár Istvánnak lelkiismeretén akart-e könnyíteni, vagy a szerinte jogtalanul visszatartott 30 forinthoz akart-e a feljelentés által jutni, azt csak ő mondhatná meg.

— **Nyugtatványozás és elszámolás.** A várdotf. lvi és csobotfalvi Önkéntes Tűzoltó-Egylet folyó hó 1-én tartott táncmulatságára felléptek. Gyergyószentmiklósról: Herczeg Károly 100 kor., Puskás Adolf, Oréi Dezső, dr. Rácke Antal, Deér Kálmán, Önkéntes Tűzoltó-Egylet 5—5 kor., dr. Fejér Dávid, Simon Ádám 3—3 kor., Korbuly Miklós 2 kor. 60 fill., dr. Novák Albert 2 kor. 40 fill., Márton Lajos, Zakariás Lukács, dr. Fodor Béla 2—2 kor., Csibi Kálmán 1 kor. 60 fill., dr. Márton Vencel 1 kor. 80 fill., Blénessy Jenő, Cifra Ferenc, dr. Kertész Mór 1—1 kor., Jánosy Sándor 80 fill., dr. Tilcher Ede 60 fill., Berecz Sándor 1 kor., Mihály József 2 kor. Csikszere d a b ó l: A postások gyűjtőivein bejött 34 kor., amelyről névleges elszámolást nem adhatunk, mert az aláírt nevek közül igen sok olvashatatlan. Várdotf. falv. ról: dr. Fodor Antal, Foszto Géza, Xántus Elek 5—5 kor., Márton Péter 4 kor. dr. Kolonics Dénes, Szabó István, Krausz Simon, Molnár István 1—2 kor., Csah Imre, Márton Tamás, Farkas László 3—3 kor., Máthé Ambrus, Brassay Károly 2.60—2.60 fill., öv. Csizsér Lajosné 2 kor. 60 fill., Márkos Dénes 2 kor. 40 fill., Kálnoky Anna 2 kor. 40 fill., Sata Mihály 1 kor. 60 fill., Bálint Lajos főesperes 1 kor. 60 fill., Orbán Mihály tanító, Balint Alajos adótiszt, Balázs István, Orbán István, Demeter János, Domokos Ignác, Csizsér Pető, Petres Andrásné, Ambrus Dénes 1—1 kor., Sipos Jenőné 1 kor. 60 fill., Sipos Jenő, György István, Keresztes Elek, Peter Imre, Kósa Leó, Pál András, Pál Ferenc, Váncsa András 80—80 fillér, Pál Ignác, Bálint János, Domokos Veronika, Bartalis Simon, Menyikán János 60—60 fill., Sántha Simon, öv. Kovács Józsefné, György Károly, Orbán Dezső, Ciriák András 40—40 fill., N. N. 20 fill., öv. Bartalis Józsefné 20 fill., Burján Lajos, Paál K. János zárdafőnök 80—80 fill., Vargyas Ferenc 1 kor. 20 fill., Lakatos Izra 1 kor. 60 fill. Csobotf. falv. ról: Farkas Gyula 1 kor. 80 fill., Antal Károly 80 fillér, György László 50 fill., Csobotfalv. ról: Kánya Keresztes, ifj. Petres Antal, Ambrus Ferenc, öv. Balogh Lajosné 1—1 kor., Antal János 80 fill. Csikszere d a b ó l: Kassay Sándorné, Vig Vince 60—60 fill., Orbán Tivador 1 kor. 80 fill., Darabos N. 60 fill., Vázár Lajos 4 kor. A bevételek összege felülfizetések-ből és jegyekből 478 kor., a kiadás összege 185 kor., s így maradt tiszta jövedelem 293 kor. Az elszámolás első sorában Herzberg Károly 100 kor., felülfizetése fényes és bizonyítéka annak, hogy még mindig vannak nemesszív emberek, akik a humanus és nemes célokért lelkesedni tudnak és azt előmozdítják. Isten éltesse sokáig! A gyergyószentmiklósi Tűzoltó-Egylet derék parancsnoka Deér Kálmán kiküldötteinél tisztársával már az állomáson fogadta, kocsi- és elszállásolárol gondoskodott, buzgólkodott a jegyek árusítása és a felülfizetések gyűjtésében tisztársával együtt, ami eredményezte az ott elért szép sikert. A várdotfalvi és csobotfalvi Önkéntes Tűzoltó-Egylet parancsnokát es a vele lévő azakassparancsnokot egy precíz és teljesen kifogástalan tűzoltó gyakorlati örvendettette meg Deér parancsnok, tisztikara, s derék legénysége, köszönet érte. Minden egyes felülfizető fogadja köszönetünket. Várdotfalva, 1912. szeptember hó 10. A várdotfalvi és csobotfalvi Önkéntes Tűzoltó-Egylet Parancsnoka.

— **Honvéd lövász.** Közhírré tétetik, hogy a marosvásárhelyi m. kir. 9-ik honvéd huszárezred lövészközpontjának fedezése végett 1912. évi szeptember, október, november havában megtartandó pótlovászár az alább jelzett „Tervezet” szerint fognak eszközöltetni. Pótlovaknak 3 és félévet betöltött és 7 évet meg nem haladott 168 cm.-től 166 cm. magas és

jó testalkatú lovak avattatnak fel, hogy ha igen jól kifejlesztett testalkattal bírnak. Minden egyes lóról, mely felavatás végett előállították, a szabályszerű lóvétel kézen tartandó. Október 28-án Marosvásárhelyen honvédlaktanya udvarán délelőtt 8 órákor; 29-én Szászvárosban a városkő előtt délelőtt 8 órákor; 30-án Gyergyószentmiklóson a vasúti állomáson 9 1/2 órákor; 31-én Csikszereében a honvéd laktanya előtt délelőtt 8 órákor.

— **A tőkekamat és járadékadó kivétele.** Az új törvény szerint tőkekamatadó alá tartozik: 1. minden kölcsöntőke; 2. minden pénzbeli követelés és 3. a tőkésített kamat; a hitbizományi, családi, egyházi és bármely más alapítványok hozadéka; 4. a letétek és óvadékok kamata; 5. mindenféle életjáradék; 6. takarékpénztári betétek. Az adót a pénzügyi igazgatóságok és a budapesti adófelügyelő hivalként veti ki, részint bevallás alapján, részint évenkénti beváltás adatközl. Példán a folyószámlára vagy könyvecskére betett tőkét nem kell bevallani, mert ennek tőkekamat adóját levonja és bevallatja az illető pénzügyész. Az ingatlanra bekebelezett kölcsönöket sem kell bejelenteni, mert a teleknyvi hatóság egy a zálogjog bekebelezéséről, mint kifizetéséről a pénzügyigazgatóságot értesíti. Minden többi adóállapot be kell jelenteni.

— **A beliskolázás szigorítása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter novelláris uton aszándékozik a beliskolázást hatékonyabban biztosítani és a nagyfokú igazolatlan mulasztások megszüntetésére, avagy csak lényegesebb csökkentésre is elégtelennek bizonyult bírásgolási eljárás helyébe a kihágási eljárást alkalmazni. Az ide vonatkozó törvénytervezet a miniszteriumban elkészült és a tervezetet tanulmányozás és megfelelő javaslatlással végett a napokban küldte le több kir. tanfelügyelőhöz.

— **Szabadoktató kurzus az állami iskolában.** Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az elmúlt évben igen sok szakoktatási intézmény fordult az a kéressel, hogy előadások céljaira engedje át az állami iskolák épületében levő tantermeteket. Mivel ezek a kérdések igen gyakran megismétlődnek, Zichy János gróf rendeletet adott ki a tankerületi főigazgatóságokhoz, amelyben közli velük, hogy az összes állami iskolai épületek, a leányiskolák kivételével, átengedhetők a szabadoktatás céljait szolgáló tanfolyamok részére, ha a szabadoktatási előadások rendezői irásban kéri az igazgatóságtól. Az előadásokat rendezők azonban tartoznak igazolni, hogy előadásai, illetve tanfolyamok tervezetét az Országos Szabadoktatási Tanácsnak bemutatják, amely azt jóváhagyja. A rendelet szerint az igazgatónak jogában áll az előadásokat ellenőrizni s amennyiben azok akár a vallást, akár az erkölcsöt sértik, vagy a tanítás céljaival össze nem egyeztethető egyéb célokat szolgálnak, az intézet helyiségeinek további használatát megtagadhatja. Ugy hisszük, hogy Csikvármegyében a rendelkezés tárgyatalan lesz, mivel — mint a mult évi példa mutatta — itt a tanítók maguk a lelkesekkel karöltve, kiknek legnagyobb része gondnoksági elnök is, tartották és fogják tartani továbbra is az ismeretterjesztő előadásokat. Mindenesetre üdvös és szükségeszerű azonban a miniszteri rendelkezés, mert az ismeretterjesztő előadásokkal már mások is kezdenek foglalkozni az ország többi részeiben, hol nem egyszer esett meg, hogy az előadó egész előadását a kivándorlás dícsőítésére bázisozta. Ilyen eset nemcsak a faluban, de az ország fővárosában is megtörtént.

— **A tanító mint katona.** A tanítók hadkötelezettsége a véderőről szóló 1912. évi XXX. t. cikkel igen lényeges változást nyert, amennyiben ezután a közös hadseregben, vagy a honvédségben egy évi önkéntességi és 11 évi tartalék szolgálót kell államköltségen teljesíteni. Ez alul a kötelezettség alul csak abban es esetben mentetnek fel, ha oly vidékek iskoláinál, vagy intézetinél működnek, ahol a tanítók sorában hiány mutatkozik, mely esetben az ily tanítók póttartalékba helyeztetnek át, — azonban ha az ok átteljesedés folytán megszűnik s az igazolást nyert, egy évi rendszeres katonai szolgálatra lesznek kötelezve. Az ez évi önkéntesi vizsgálat alul ki van zárva az, ki valamely büntetést, vagy nyereségvágyból elkövetett vétés, avagy kihágás, vagy pedig a közszeméremet sértő vétés miatt jogerősen elítéltezték. A véderőtörvénynek a tanítókra vonatkozó rendelkezése különösen szociális szempontokból igen fontos, mert ezután minden községben lesz egy tartalékos tanító, ki az ifjúságot vezetni, nevelni képes katonai szellemben.

— **Számozott helyek a vonatokon.** Ha a magyar állanvasutak az utazó közönség érdekében ugyancsak megtegné s velük együtt a többi társasági vasutak is, amit a német birodalom területén közlekedő vasutakon jóleső megelégedéssel tapasztal az utazó közönség, hogy t. i. vasúti kocsiokban számokkal látnak el az ülő helyeket s minden utasnak megienne a számozott hely, melyet más el nem foglalhat, nagy kálára kötelezést vele az utazókat. Mindenki tudja, hogy a magyar vonalokon mennyi kellemetlenség támad abból, amikor valaki a vonatban helyet foglal s míg pár percet elhagyja helyét, már más telepedik oda s különösen kellemetlen az ilyen helyfoglalás olyankor, amikor a vonat túltömött s egyáltalán nem tartható valami ideális rendnek, hogy az ember a vonaton a helyéért kénytelen veszekedni, vagy a drága pánszén kénytelen a vasúti kocsi folyosóján óraszámra ácsorogni. Ez az újítás igazán nem igényelne valamennyi nagy befektetést és a közönség javára igen kedvező szolgálót teljesítenének vele.

— **As Edison Művészeti Társaság Czikseredában** folyó hó 10-én a Vigadó-nagyszobában kezdte meg előadásait városunkban. Igen meglepő mutatói a művészi, s a művészi embernek a szemét nem rontják, s mivel ez állandó lesz, reméljük, hogy méltó pártfogásban is fog részesülni. Ajánljuk úgy városunknak és a vidéki közönségnek is becses figyelmébe. Hetenkint csak 3 előadást tart, a legközelebbi előadás szombaton és vasárnap este fog megtartani teljesen új műsorral.

— **Méhészeti felhívás.** A méhészkedés folyó évi őszi és jövő évi tavaszi etetésére szükséges nyerscukrot az országos magyar méhészeti egyesület útján a méhészek a m. kir. pénzügyminiszter ur engedélye folytán denaturált állapotban adómentesen szerezhetik be kilogrammonként 31 fillér árban. Ezen kedvezményre azon felhívással figyelemztetjük vármegyénk méhészeit, hogy az etetésre szánt mézszükségletüket hozzájárulással azonnal jelentésük be, mert a beszerzés és szállítás csak 100 kilogramm székelyben történvén, csak azon esetben tehetünk rendelést, ha a hozzájárulások által bejelentett szükséglet ezen mennyiséget eléri. Egy-egy méhészkészlet etetésére 5 kg. denaturált nyerscukor szükséges jelentendő. A továbbiakra nézve gazdasági egyesületünk titkári hivatala ad felvilágosítást. Cziksereda, 1912. szeptember 1-én. Czikvármegye gazdasági egyesülete, mint a vármegyei mezőgazdasági bizottság.

— **Az idegenbe távozó munkások érdekeinek védelme.** A Romániában alkalmazást kereső magyar mezei munkások érdekeinek határozottabb védelme érdekében már 1909. végén kibocsátott belügyminiszteri körrendeletben rendelkezés történt az irányban, hogy munkásainkat figyelmeztessék arra, hogy szerződésük megkötése előtt a román munkaadók személyisége, a tekintetbe jövő munkahelyek szociális és közegészségi viszonyai, valamint a munkabérek és a végzendő munka felől való tájékozódás céljából forduljanak az ottani osztrák-magyar konzulátushoz. A mult év folyamán magyar munkások egyáltalán nem fordultak ily irányú kérdéssel konzuli hivatalainkhoz. Bár a cs. és kir. konzuli hivataloknál ritkábban fordul elő, hogy magyar munkások panaszt emeltek román munkaadók ellen, mindazonáltal a munkások részéről történhet szerződésesegségeknek az ebből származó, rájuk nézve csak káros következmények elhárítása, de egyáltalán a kellő jogvédelem nyújtása érdekében különösen kívánatos és ajánlatos, hogy a Romániába kimenni szándékozó magyar időszaki munkások, még mielőtt a szerződést megkötik, az illetékes cs. és kir. konzuli hivatalnál tudomást szerezzenek a kívánt munkahelyen uralkodó viszonyokról és azok feltételeiről. Erre való tekintettel a belügyminiszter most körrendeletben újra felhívja valamennyi vármegyei első tisztviselőjét, hogy az idegenbe távozó magyar munkások érdekeinek védelmét célzó törekvést a maguk részéről is leghatásosabban mozdítsák elő s rendelkezzenek az irányban, hogy a községi jegyzők, akik első sorban tekintendők hivatottaknak arra, hogy a községi munkások érdekeit képviseljék és támogatásuk, s távozni készülő munkásokat ne csak figyelmeztessék, de egyúttal azok érdekében az esetleg szükségesnek mutatkozó megkereséseket hivatásból tegyék meg s megkereséseikkel forduljanak közvetlenül cs. és kir. konzulátusához.

CSARNOK.

A gazdag menyasszony.

„Tehát igaz, megnősülsz?”
 „Olyan igaz, mint a hogy űten, pajtások, itt ülünk bor mellett, válaszolt Izidor.
 „Ez voltaképpen a legközönségesebb esztendő, mert te feje voltál a mi aglegény körünknek és ize...“
 „Az idők változnak“, vélekedék Izidor.
 „Nem az idők... az emberek változnak“, vágta vissza Kázmér.
 „Igaz van“, hagyta helyben a többiek.
 „Mond el legalább, hogyan történt, talán akadnak enyhítő körülmények.“
 A legnyomósabb, amit fel lehet hozni: „a szerelem.“
 Hangos nevetés szakította fölbe ezt a frázist.
 „Te és a szerelem! Te, aki a legnagyobb egoista vagy“, gunyolták barátai.
 „Na hát engedni fogok és megmondom a valóságot. A szerelem és a hozomány... különösen a hozomány. Menyasszonyom nagyon gazdag és szeretem.“
 „Kit? A menyasszonyt vagy a hozományt?“ kérdezte csipősen Szaniszló.
 Ujabb nevetés követte e szavakat. Izidor velők nevetett. Nem bántotta, hogy őnzőnek híreztelték; voltaképpen minden megrögzött aglegény egoista, akár bevallja, akár nem. Irózása a házasságtól onnan ered, hogy fél kényelmének megszorításától és attól, hogy kisebb felatok jutnak rá, ha megnősül.
 „Tehát mond el nekünk szerelmi és hozomány történeted...“

„Tudjátok, hogy a Zsil völgyéből származom. Gyermekem óta nem voltam ezen a vidéken. Szüleim elelőtt szüneteltél... öt éves fu voltam akkor — Budapestre költöztek, a Zsil völgyében rokonaink nem voltak — mit kerestem volna ott? Attól az érelgéstől, hogy érettebb korunkban megleltük a házat, hol először megpillantottuk a napvilágot, teljesen ment voltam és soha

életemben nem jöttem volna arra a gondolatra, hogy meglátogassam szülőhelyemet, ha főnököm hirtelen meg nem örült volna.“
 „Megörült!“

„Nem nevezhetem másnak... mert hirtelen eszébe jutott, hogy legalkalmasabb vagyok erdélyreai vidékek beutazására és ott legutolsó divatjainkat, természetesen a nadrág-szoknyát is bevezetni és eladni. Nem használ semmi ellentmondás, el kell utaznom. Mentsetek fel attól, hogy mindent körülhegyire elmondjak, miképp jutottam a Zsil völgyébe. Mikor ott megérkeztem, tudakozódtam, melyik szállodában vehetnék fel szobát.“

„Semelyikben“ volt a válasz. „Egyikben sem tartja ki két óra hossza. — Budapestről jön?...“ „Onnan...“ „Azonnal láttam... Ösmérségek tetszik.“
 „Köves vagyok. Köves Izidor.“
 „Köves Fülöp fia?“
 „Szolgálatára.“
 „Édes atyját nagyon jól ösmertem. Szerencsétlenségem meg látogatásával, szálljon meg nálam... Nevev Szilvák.“
 El kellett fogadnom ajánlatát. Szilvi diadalmosan elvitt piactéri lakására, hol feleségének és lányainak bemutatott... Három bájos leánya van; Kamilla, Janka és Toncsi.
 Még aznap elvégeztem ügyeimet és el akartam utazni.

„Maradjon még egy napig nálunk“, furulyázott Kamilla.
 „Szerencsétlenségem“, sugta Janka.
 „Olyan kedves volna“, lehelte Toncsi.
 Maradtam egy napig, két napig... háromig négyig... Elrúccantam közelfekvő helységekre, este megint „otthon“ voltam.
 Tetszett nekem itt, ahol elkényeztettek. Ötödnapra így szólt a papa hozzám:
 „Leányaimnak százötvenezer hozományt adok.“

Megértettem és beleharaptam. Százötven ezer korona és egy szép asszony. Nem megvetendő. Mindegy, melyik a három közül... Kamillát választottam és még aznap este el voltam jegyeztve.
 „A szoknyanadrág kártékonyágának újabb bizonyítéka. S tovább?“
 „Tovább nincs“, válaszolt Izidor. Még egy napig maradtam és megállapodtunk, hogy két hónap múlva meg lesz a házasság. „A jövő hónapban eljön ide a jegyesem a szüleivel; megveszik a butorokat és mindent ami a berendezéshez szükséges; egyidejűleg megkötjük a közjegyzőnél a házassági szerződést. Tízennyeg uappal utána megházasodom. Tényleg hibáztam-e tehát, hogy beleszerettem egy szép földimbe?“

A pajtások nem válaszoltak. Ittak még egy pohár bort és eltávoztak.
 „Miként megbeszéltek, néhány héttel később Szilvi ur felé, hiszen ön azt mondta, hogy leányainak százötvenezer korona hozományt ad.“
 „Hát persze,“ felelé méltóságteljesen Szilvi.
 „Adok is... százötvenezer koronát mind a háromnak egyúttal.“
 Izidor elpirult a haragtól és elszaladt. Szilvi ur családjával még aznap visszautazott a Zsil völgyébe.
 Másnap újra együtt volt pajtásaival Izidor.
 „Mi újság a menyasszonyal, Izidor?“
 „Nincs; adott volna százötvenezer koronát az öreg, de mindjárt egy negyed tucat leányt kellett volna olnennem.“

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóztel Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzügyéről.

Budapest, 1912. aopt. 5.
 Bár a pénzügyviszonyok alakulása a legutóbbi hét egész folyamán nem volt kielégítő, a hét első felében annak reményében, hogy az olasz török béke nem sokára létrejön, a tőzsdén barátságosabb volt a hangulat és a vezető értékek elég tartott árfolyamok mellett kerültek forgalomba. Később azonban a német birodalmi bank státuszának rosszabbodása és a berlini tőzsdének ezzel kapcsolatos gyengébb irányzata folytán, valamint arra való tekintettel,

hogy esetleg az Osztrák magyar bank is kénytelen lesz később kamatlábemelését foganatosítani, az árfolyamok gyengültek, és az előző héttel csaknem az összes vezető értékek alacsonyabban zárultak. Kivételt képeztek a vasártekek, nevezetesen a rimamurányi vasmű részvények, melyek az osztrák vasipari papírok rohamos áremelkedésével kapcsolatban szintén magasabb árfolyamok mellett voltak keresettek. Szénértékek közül a Salgótarjáni köszvényes részvények iránt mutatkozott mai napon élenkább érdeklődés. A forgalomba került egyéb ipari értékek árfolyamai csak lényegtelen változásokat szenvedtek és ugyezen részvények piaca, mint általában egész tőzsdé nagyjából teljesen üzletlen volt. A temesvári szesz részvények és szeszárak csökkenése folytán nagyobb kínálat tárgyát képezték, és árfolyamuk az előző héthez viszonyítva jóval alacsonyabb.

Közlekedési papírok közül közúti és városi részvények, főleg utóbbiak átmenetileg keresettek voltak, és ugyancsak átmenetileg érdeklődés mutatkozott a déli vaspálya részvények iránt. A hajózási papírok: Adria és Atlantica részvények emelkedő árfolyamok mellett képezték forgalom tárgyát.
 A sorsjegypiac változatlan, míg a járadék és befektetési értékek piaca továbbra is gyenge volt.

Árverési hirdetés.

Csiksereda város közbirtokossága részéről hözhírré tesszük, hogy nevezett birtokosságnak tulajdonát képező és a csiklápoccai és zsgödi határban levő erdőterületén a folyó év tavaszán a szél által ledöntött fák meg pedig: Kurtafeje nevű erdőrészen 1784 darab átlag 20 cm. közép átmérőjű és 41 drb átlag 45 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz, meggyűrűzött és körülbelül 1077 m² fenyő haszonfára becsült fakészlet, melynek kikiáltási ára 6280 korona.

A „Lapos“ nevű erdőrészen 523 drb átlag 20 cm. közép átmérőjű szeldöntött és 36 darab átlag 34 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz meggyűrűzött és körülbelül 340 m² fenyő haszonfára becsült fakészlet 2112 (kettőezerszáztizenkettő) korona kikiáltási ár mellett Cziksereda város tanácsánál 1912. évi szeptember hó 16-án délelőtt 9 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverésen eladtnak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok szintén 10 százalékos bánatpénzzel látandók el. Az ajánlatban kijelendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magától az eladótól. Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételeket és a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a közbirtokosság elnökénél megtekinthetők.

Csiksereda, 1912. évi augusztus hó 11-én.
 Csibi Károly, Ifj. Hajnó József, birt. jegyző, birt. elnök.

Hirdetés.

Eladó Csiksomlyón pormentes helyen egy két holdas belsőség, a rajta levő erős alkotású folyósával és kettős száraz pincével ellátott 7 lakrészes kőházzal, amelylyel szemben szintén az udvaron egy erős és akkora kőház van, hogy csakély átalakítással és költséggel 4 szoba konyha, kamra lenne elhelyezhető. A ház előtt kiűnő kut, mögötte nagy veteményes, gyümölcsös és virágos kert, hová az ablakok is nyílnak. Kocsiszin, sertés- és tyúkólak. Félkörben csergező patak. A mai építési viszonyokkal szemben jutányos ár, kedvező alkalom. Értekezhetni lehet Péter Sándor tanítóval, Csiksomlyón.

Elő brüsseli elektrotechnikai közlegényeségi haték
Roth Róbert
 Weisz-Mihály-u. s. z. a.
 Elvállal villanyvilágítási felszereléseket gyárak részére, fűrészgépeket, mezőgazdasági gépeket stb. szakszerű kivitelben. Szobátávirádák, telefonok, villámhárítók felállítását, valamint régiek kijavítását pontosan és jutányosan. Mindenféle szerelési anyagok, izzólámpák, világítótestek szobalámpák. — Accumulatorok kisebb világítási és gyújtás céljára, csakis a legjobbak. Fennálló villámhárítókat jól bevált szerzőmokkal vizsgálók meg és az esetleges hibákat azonnal kijavítom.
 2-10

Pincehelyiség az állomás közelében azonnal kiadó. Bővebbet Winzám Miklós, a Czikmegyei Székelybank könyvelőjénél. —

Szám 1884—1912. 1-2
 ki.
Pályázati hirdetés.
 Gyergyóbékás községben ujonnan rendszeresített és 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázni kívánókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi szeptember hó 25-ig hozzám nyujtsák be.
 Gyergyótölgyes, 1912. szeptember 4-én.
 Veress Lajos, főszolgabíró.

Jó házból való izraelita tanulók teljes ellátásra felvétetnek. Öv. Deutsch Mórénál, Brassó, Fekete-utca 10.

Szám 9000 ~ 1912. tkvi.
Hirdetés visszavonás.

Csiklápocza község tkvi átalakítási és ezzel kapcsolatos tkvi helyesbítés ügyben az 1893. évi 24366. I. M. sz. rendelet 112 §-ának megfelelő 7635—1912. tkvi szám alatt kibocsátott hirdetményt a Nagym. kir. igazságügyminiszter urnak 38120—1912. I. M. VIII. számú rendelete alapján visszavonom. A kir. törvényesnek, mint tkvi hatóság. Cziksereda, 1912. évi szeptember hó 3 ik napján.

Dr. Szabó Lajos, s. k. kir. törv. bíró.
 A kiadvány hitelűl: Kozma, kir. tkvvezető.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy folyó évi október hó 1-én Gyergyószentmiklódon a Merza-és Bocsánzi-féle házban, vezetése alatt a legjobb készséggel „ANGOL URI SZABÓSÁG“ cég nyílik meg, mely abban a helyzetben lesz, hogy a legmagasabb igényeinek megfelelően. A nagyérdemű közönség szives pártolását kérve vagyok. Kiténő tisztelettel Herz Márk férfi szabó.

Vegyztisztítás.
 Női és férfi legkényesebb ruhák olaj, degenyeg, szurok, tinta, zsír, rozsda, kávé stb. foltok vegyztisztítását, továbbá minden es szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan teljesítek. Aldozatot és fáradságot nem kimélve es szakmába teljesen kiképeztem magamat. Szives pártfogásukat kéri Orbán Vincze, férfi szabó és vegyztisztító, Csiksereda, Rákóczi-utca 16. szám. 17-26

Eladó. Egy hálószoba és konyha berendezés, ebédlő és heverődivány. Hol? — Megmondja a kiadóhivatal.

Eladó két belsőnek való telek, a vasút mellett, a Hargitautóban, Deryas Sándorral szemben. — Értekezni lehet: Öv. Dávid Istvánnál, Csikseredában, Rákóczi-utca.

Szám 889—1912

kj.

Hirdetmény.

Madéfalva község tulajdonát képező vadászati jog 1912. évi szeptember hó 20-án délelőtt 8 órakor a község házában 3 egymás után következő évről bérbe adatik.

Madéfalván, 1912. szeptember 3-án.
Kördy Antal, Székely Miklós,
k. jegyző. k. bír.

631—1912. vgrb. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1911 évi 2060—1. számú végzése következtében Ince István mérnök képv. dr. Nagy Jenő ügyvéd által 49 korona 60 fillér s jár. erejéig 1912. évi július hó 22-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: deszkák, saragottfák, széna és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 269/5 számú végzése folytán 49 korona 60 fillér tőkekövetelés, és eddig összesen 22 korona 6 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csikbánsfalva községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1912. évi szept. hó 18-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszentmárton, 1912. évi szeptember 4-ik napján.

Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 590—1912. vbtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912. évi V. 774. számú végzése következtében dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Arany Győzőné budapesti lakos javára 300 kor. s jár. erejéig 1912. évi július hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 3000 korona becsült következő ingóságok, u. m.: zongora, ló stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán, 300 kor. tőkekövetelés ennek 1912. évi április hó 15. napjától járó 6%, kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 69 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszentmártonban leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 19-ik napjának délutáni 6 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszentmárton, 1912. évi augusztus hó 19. napján.

Keresztos Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Modern kutépités.

Új kutak építését cementgyűrűkkel, súlyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyesztését jutányos áron elvállalom.

Nagymihály Sándor, 30-
cementárugyár és építési anyagkereskedő
Csikszentmártonban, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Szám 568—1912. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 704—4. számú végzése következtében dr. Nagy Jenő csikszentmártoni ügyvéd által képviselt Jancsó F. Lajos kézdívasárhelyi kereskedő javára 272 korona s jár. erejéig 1912. évi július hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 900 kor. becsült következő ingóságok u. m., bikaborju és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 301—1. sz. végzése folytán 272 kor. tőkekövetelés ennek és pedig 371 kor. 49 fillérnek 1910. január hó 1-től 100 koronának 1911. évi november hó 5. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 136 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, kassonjakabfalva községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 21-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszentmárton 1912. évi szeptember hó 7. napján.

Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 7708—1912.

ai.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi miniszterium folyó évi 23553. szám alatt kelt rendelete folytán, az állami segélyben épülő, Gyergyószentmiklós—békási törvényhatósági közut, 22—26 km. szakaszán építendő 46. és 51. számú 4 m. nyílású boltozott hidak építésének biztosítása céljából, 1912. év szeptember hó 21. napjának d. e. 11 órája hivatal helyiségben tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek.

Ajánlat tételét mindkét hidnak, úgy kőből, mint az egész hidnak vasbetétes beton szerkezettel leendő felépítésére.

A vonatkozó műszaki művelet, a csikszentmártoni államépítészeti hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthető; ugyanott az ajánlati költségvetések ivenkiint 50 fillérért, az ajánlati minta pedig díjtalanul megszereshető. Azok az ajánlattevők, akik a munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, tartoznak már ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottal megnevezni és annak képesítését igazolni. Oly pályázók, kik a kereskedelemügyi miniszterium, illetőleg a csikszentmártoni államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkálattal még nem teljesítettek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatlával igazolni.

A versenyzési óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásánál elvállalására vonatkozó zárt ajánlatukat, az ajánlati költségvetéssel együtt, a kitűzött nap d. e. 10 órájáig az alispáni hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatához, az ajánlati költség összeg 5%-ának megfelelő bántópenznek, az állampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történeti letételt igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Csikszentmárton, 1912. évi szeptember hó 3-án.

Fejér Sándor,
alispán.

VIDOR ÉS TÁRSA GŐZFŰRÉSZE CSIKSZENTSIMON

állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ ÉS ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cándra) és más maradékok valamint fűrészpor

állandóan kapható.

46—52

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

HALLÓ! ÉRTESÍTÉS. HALLÓ!**Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.**

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszentmártonban, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. Portland-cement friss és legkitűnőbb minőségű. Gipsz stakatur és szobrász. Nad fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bőrlémez, mázolás nem igényel, kizárólagos eladása. Aszfalt elozigetelő lemez és kaucsuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazzá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen. Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes fűdéseket elvállalom. Vasgerendák bármilyen méret szerint. Hornyolt cserép agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tüzzálló téglák és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRUGYÁR.

Kutarkák betonból 20—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom súlyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését, gőzüzemű berendezéssel készítek magas vízállások megadásával. Cement-cserép többféle színben, betoncsövek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és műkőlépcsők, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató- és otatófalak minden nagyságban. — Blok úres téglák, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. Virágvázak és talpatok csinos kivitelben. Kályha alátét lemezek. Kemény- és felfedővek. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasz beton stb. burkolatok készítése stb. stb. Nagyban eladásoknál megfelelő engedély. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendelkezéseivel felkeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszentmárton, Újutasd és Kézdívasárhely.

Szives támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszentmárton.

35—52

Üzlet megnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ez uton is értesíteni, hogy Csikszentmártonban, Apaffy Mihály-u. 4 sz. a. fióküzletet nyitottunk és kérjük t. vevőinket, hogy eredeti Singer varrógépekben, varrógépkatrészekben, tűkben és varrógépoltajban beálló szükségleteiket fenti üzletünkben fedezni sziveskedjenek. — Cégünket a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel:

SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

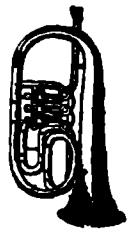
Ezen cégről ismerhetők fel azon üzletek, — amelyekben „SINGER” varrógépek árusítatnak Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra kell ügyelni, hogy megfelelő helyen vásároltassanak.

Figyelemtetés: Az összes más üzletek által „SINGER” név alatt forgalomba hozott varrógépek egyik régebbi szerkezetük után készülték, amelyek újabb csuládi gépeink mögött szerkezetben, szolgáltatási képességben és tartósságban is messze elmaradnak. 3—52

ELSŐ MAGYAR VILLAMOSERŐRE BERENDEZETT HANGSZERGYÁR.**STOWASSER JÁNOS**

cs. és kir. udvari szállító, színházak, zenedék, hadsereg stb. szállítója, a Rákóczi tőrtető és a hangfokozó gerenda feltalálója Budapest, II., Lánchíd-u. 5. Gyár: Öntőház-u. 2.

Ajánlja a saját gyárában készült huros, vonós, fuvó és ütő hangszereit és azok alkatrészeit, Quintettista hurokat, Hegedűk 3, 4, 5, 6 forinttól feljebb a legjobb felszerelés szerint. — Tőrtető rőpafából, újezüst billentyűvel és iskolával 30 forinttól feljebb. — Harmonikák legjobb elpusztíthatatlan hangokkal 2,50, 3, 4, 5 főtől feljebb. Különlegesség acélhangú hangverseny harmonikák, saját minták. STOWASSER a hangfokozó gerenda feltalálója, mely által bármily hegedű vagy gordonka jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker) hegedűbe javítással 4 ft. Harmonikum világírú legjobb gyártmány 65 főtől feljebb. Javítások az összes hangszereken különleges szakszerű pontossággal, jutányos áron. — Zenekarok teljes felszerelése olcsó feltételek mellett, jutányos áron, elismert kitűnő minőség. — A legtöbb katonai zenekar szállítója.

Magyarországon legnagyobb gyára általánosan a legszolidabb kiszolgálásról elismerve. — Árjegységek kívánatra ingyen és bérmentve. —20

REISZ MIKSA
BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárada
Andrássy-ut
Rákóczi-ut
Brassó, ideiglenesen Hosszu-utca 33. szám.
Kiváló minőségű modern butorok. Jutányos gyári áron. Teljes lakberendezések.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal úgy épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kívánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait 10 nap alatt elkészíti. 52—52

Elvállal különösen épület munkákat szakosított gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszaszállítja. 52—52

Betáblázásos kölcsön. Előnyös feltételek mellett első helyen való betáblázásra szántó, kaszáló és erdő birtokra pénz kölcsön kapható. **Cím a kiadóhivatalban.**

ÁRUHÁZ

Brassó, Buzasor 9.

Egyedüli különlegességi vállalat:

Divatos szőnyegek,
Függönyök, garnitúrák,
Pamlagtakarókban.
Butorszövetek, matracgradli.
Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszok vásznakban.
Szolid kiszolgálás! Legolcsóbb árak!
20—50

A MESTERDALNOK.....

Cipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes.
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
KAUCSUK SAROK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő **NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN** minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu **RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT** azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudtam még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok **KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.**

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulatú pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszerezében.

25—26

URAM!

Ha Ön sulyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóévtágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉNER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszerezében üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csalkvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszerezében.

Dréner-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldfa” vendéglőjében, az Európa-szállodában és a vasuti étterembe kapható.

(15) 34—52

Kézimunka szövetségekkel készségesen szolgál!

Szolid árak!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid-, szövött és kötött árak, Brassó, Kolostor-utca 29.

Az újévi időnyire megérkezett gyönyörű szép választékban. milieu, futó, divánpárna és gobelin képek.
Nagy raktár mindenemű kezlett, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gyapott fonalakban.
Dus választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikóban ugyszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kiegészítők, nyakkendő és zsebkendőkhöz.
Kézimunka szövet mintákkal készségesen szolgál. 43—52

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy személyzetem 3 elsőrendű bécsi diszitinó és kézilánnyal szaporítottam.

Abba a szerencsés helyzetbe vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Állandó raktár egyszerű, disz- és gyászkalapokból.

Kézimunka anyagból nagy választék.

Alakitást és javítást elvállalok.

Divat lap utáni megrendelések a legizlésebben készülnek.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

Jó családból tanuló leányok felvétetnek.

6—7

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Minden héten eredeti parisi model újonságok.

Gyászkalapok megrendelése 3 óra alatt készílnék.

Ha olcsón és jót akar vásárolni, tegyen próbát!

Leiklsmeretés és pontos kiszolgálás.

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő **butorokat**, ugymint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BÖRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu **varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek**, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárulva. Minden tölem vásárolt varrógépért 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógépeket 54 K-tól, gramafonokat 40 K-tól és kerékpárokat 110 K-tól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — *Javításokat a legjutányosabb árért eszközölök, jótállás mellett.* Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L.-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bórpalota).

Egyem nagy forgalom és kevés haszon!

39

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és diszítómunkákat elvállalok.

52

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-cementgyár Kugler és Társai, Brassó.

Csikszerezében kapható: ALBERT BALÁZS ÉS FIA VASKERESKEDÉSÉBEN és NAGYMIHÁLY SANDOR CEMENTÁRU-RAKTÁRÁBAN.